

УДК 78.071.2:780.647.2

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2022-2-2>

Геннадій ГОЛЯКА

кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри народних інструментів України, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, майдан Конституції, 11, м. Харків, Україна, 61003

ORCID: 0000-0003-0273-9880

Бібліографічний опис статті: Голяка, Г. (2022). Володимир Зубицький: універсалізм творчої особистості. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2022-2-2>

ВОЛОДИМИР ЗУБИЦЬКИЙ: УНІВЕРСАЛІЗМ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

У статті проаналізовано феномен сучасного українського композитора Володимира Зубицького в аспекті його творчого універсалізму. Акцентовано увагу на композиторській, виконавській, диригентській, педагогічній, громадській діяльності митця. Відзначено, що композиторський доробок В. Зубицького складає понад сто п'ятдесят творів, серед яких опери, симфонічна, хорова, камерна музика, твори для різних інструментів. Вагомим є доробок В. Зубицького у баянній музиці. В його композиторському портфелі грандіозні концертні полотна для сольного інструмента з оркестром, невеликі п'єси камерного складу, дитяча музика, твори педагогічного репертуару середнього рівня складності.

В. Зубицький добре відомий світу як яскравий виконавець. Він є лауреатом міжнародних конкурсів, концертуючим баяністом, який репрезентує сучасний стиль гри. Виконавській стилістиці музиканта характерний ярко виражений артистизм, театральні-ігрове начало яке поєднує майстерність баяніста, харизматичність інтерпретаційного втілення, емоційну відвертість, діалог зі слухачем. Одним з аспектів концертної діяльності музиканта є гра в різного складу ансамблях, зокрема сімейному квартеті, тріо, дуетах родини Зубицьких

Як диригент маестро виступає переважно з виконанням власних творів. Він активно займається організацією фестивалів і конкурсних заходів, проводить майстер-класи. В. Зубицький відомий своєю громадянською позицією. Проживаючи тривалий час в Італії, він активно пропагує українське мистецтво.

За концепцією діяльнісного універсалізму (О. Коменда), творчий універсалізм В. Зубицького можна віднести до «п'ятидіяльнісного типу». Головним досягненням митця є визнання його музичного доробку сучасним виконавством. Його концертна діяльність є маркером українського в світі і саме це визначає неперевершену значимість творчості майстра.

Ключові слова: Володимир Зубицький, універсалізм, творчість, виконавство, баянне мистецтво.

Hennadii HOLIAKA

Ph. D. in Arts, Associate professor, Associate professor of a Department of Folk Instruments of Ukraine, I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts, Maidan Konstytutsii 11/13, Kharkiv, Ukraine, 61003

ORCID: 0000-0003-0273-9880

To cite this article: Holiaka, H. (2022). Volodymyr Zubytskyi: universalizm tvorchoi osobystosti. [Volodymyr Zubytsky: universalizm of a creative personality]. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 10–16, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2022-2-2>

VOLODYMYR ZUBYTSKY: UNIVERSALISM OF A CREATIVE PERSONALITY

The article focuses on the phenomenon of a modern Ukrainian composer Volodymyr Zubytsky in the aspect of his creative universalism. Special attention is paid to master's composing, performance, conducting, teaching and public activities. It is noted that V. Zubytsky's works number more than one hundred and fifty compositions including operas, symphonies, choir and chamber music, compositions for different instruments. V. Zubytsky's button accordion music is of great importance. There are grandiose concerts for solo instrument with orchestra, small chamber pieces, music for children, intermediately complex teaching compositions in his bag.

V. Zubytsky is a worldwide known outstanding performer. He is a prizewinner of international contests, concert giving button accordion player. His style is modern and is characterized by strongly marked artistry, theatricality which combine button accordion player's mastery, charisma of interpretational embodiment, frank emotions, a dialogue with a listener. Among the aspects of musician's concert activity is playing in ensembles of different type, in particular, in the Zubytsky's family quartet.

Maestro performs different compositions as a conductor. He is active in organizing contests and festivals, conducting master classes. V. Zubytsky is famous for his public position. He was spreading Ukrainian art during his long time in Italy.

According to activity universalism conception (O. Comenda), V. Zubytsky's creative universalism can be referred to "five-activity type". The master's main achievement is that his music works are found to be modern. His concert activity is a marker of the Ukrainian in the world and this is the thing that makes master's creativity important and matchless.

Key words: Volodymyr Zubytsky, universalism, creativity, performance, button accordion art.

Актуальність проблеми. Серед сучасних митців, відомих в нашій країні і за кордоном своїм непересічним музичним талантом, яскравим артистичним обдаруванням, активною громадянською позицією відзначається харизматична постать Володимира Зубицького (1953). Заслужений діяч мистецтв України (1993), Лауреат премії ім. М. Островського (1984), Лауреат премії Польського відділення ЮНЕСКО (1985), Лауреат премії ім. М. Лисенка (1994), численних міжнародних композиторських конкурсів («Акко»-2000, Фінляндія; «Премія І. Коць», Україна), В. Зубицький входить до когорти визнаних українських композиторів. Його творчість є яскравим утіленням найкращих досягнень сучасної української композиторської та виконавської школи. Музика В. Зубицького вирізняється концертністю, відбиває справжній симфонічний характер мислення композитора та свідчить про збереження глибинних національних традицій, які органічно поєднуються з сучасними техніками письма. Подібний синтез забезпечує незмінний успіх виконання творів композитора перед аудиторією різних національних та культурних традицій. Зокрема, А. Луніна відзначає, що, В. Зубицького «люблять: хто за музику, хто за майстерну гру на баяні. Ім'я його не потребує зайвої реклами, а цим можуть похвалитися лише одиниці серед вітчизняних представників високого музичного мистецтва» (Lunina, 2011, с. 55). Водночас, творчу особистість митця характеризує ще й талант диригента, тож досліджувати музичний феномен В. Зубицького слід у триєдності: композитор-баяніст-диригент.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Творчість Володимира Зубицького неодноразово привертала увагу музикознавців. Аналізувалися його симфонічні твори (Hordiichuk, 1981; Zinkevich, 1986; Ivanchenko, 2004; Kopytsia, 1981; Nekrasova, 1981; Skrypnik, 1996), музика для хору (Chekan, 1991; Chekan, 2003), бандурні композиції (Morozevych, 2003). Значний інтерес дослідники виявили і до баянної музики митця. Так, крізь призму

сучасного академічного баянного виконавства творчість композитора проаналізована в роботах Д. Кужелева (Kuzhelev, 2002), В. Князева (Kniaziev, 2005), А. Душного (Dushnyi, 2018). Нарис, що характеризує внесок В. Зубицького у розвиток вітчизняної оригінальної літератури для баяна, зроблено в дослідженні А. Сташевського (Stashevskiy, 2004). У аспекті вивчення феномену українського «модерн-баяну» твори композитора розглянуто в дисертації І. Єрґієва (Yerhiiev, 2006), в контексті розвитку сучасного баянного репертуару музика митця проаналізована Г. Голякою (Holiaka, 2006). З позицій неофольклористичних тенденцій творчий доробок композитора простудійовано в дисертації А. Гончарова (Honcharov, 2006). Водночас, немає жодної наукової розвідки де В. Зубицький постає як універсальна творча особистість.

Мета роботи – проаналізувати музичну діяльність Володимира Зубицького в аспекті універсалізму його творчості.

Виклад основного матеріалу дослідження. В ґрунтовному дослідженні, присвяченому універсалізму творчої особистості О. Коменда визначає критерії, за якими усвідомлюється це поняття. Дослідниця вказує, що універсальною творчою особистістю вважається творча особистість, для якої характерно поєднання не менше трьох видів діяльності <...> конфігурація яких на різних стадіях розвитку універсальної особистості та з врахуванням усього творчого шляху й визначає її загальний профіль або тип (Komenda, 2020, с. 381). Серед сучасних митців В. Зубицький один з небагатьох, хто підпадає під ці критерії і свої пріоритети він визначив ще в роки студентства. Випусник Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського, В. Зубицький закінчив її відразу за трьома спеціальностями: баян (клас проф. В. Бесфамільнова, 1976), композиція (клас проф. М. Скорика, 1977), оперно-симфонічне диригування (клас проф. В. Гнедаша, 1979). Поряд із захопленням баяном, який став для нього інструментом-оркестром, полем реалізації творчих задумів, виконавської майстерності й артистизму, вже в роки студент-

ства В. Зубицький здійснює композиторські спроби у серйозних жанрах. Проте, блискучий злет його як композитора, який «буквально увірвався» у середовище молодих українських симфоністів зі своїм “Concerto-Rustico”, не перешкодив заняттям на баяні, інструменті, який «вивів його на орбіту Великої Музики» (Zubytskyi, Semeshko, 2003).

Загалом в його авторському портфелі понад півтори сотні творів, серед яких опери, симфонічна, хорова, камерна музика, твори для органа, гітари, фортепіано, маримби, бандури, флейти, віолончелі тощо.

Вагомим є доробок В. Зубицького в баянній музиці. Серед близько вісімдесяти творів грандіозні концертні полотна для солюючого інструмента зі струнним оркестром, великим симфонічним та оркестром народних інструментів («Океан долей», 1986, “Sinfonia-robusta”, 1987, «Россініана», 1992), невеликі п’єси камерного складу («Ліричний вальс» 1973, «Скрипаль, який грає і танцює», 1997, «Я люблю тебе, Пезаро», 1998), музика для початківців (збірки: «Портрети композиторів», 1988, “Impressions”, 1988, «Сюїта в трьох частинах, 1994, «Українські танці, 1995 тощо) і твори середнього рівня складності («Дитячі сюїти», 1972; 1987; 1987; «Болгарський зошит, 1987).

Стилю Зубицького-композитора, як зазначає І. Сікорська, «притаманний щирий мелодизм, що спирається на українські фольклорні джерела в поєднанні з найсучаснішими засобами музичного мислення та оригінальною інструментовкою, вільне оперування характерними прийомами музичних стилів різних епох, тяжіння до театралізації... І всюди він органічний та самобутній: і в масштабних симфонічних оркестрах, і в концертних мініатюрах, призначених для виконання «на біс». Багата і напрочуд різнобарвна й емоційна палітра його творів – від глибокого драматизму до відвертого гротеску» (Sikorska, 2003).

Яскравість творчої індивідуальності В. Зубицького неодноразово відзначалася мистецтвознавцями. Так, зокрема, А. Гончаров наголошував, що творчість В. Зубицького відкриває нову грань музичної естетики, сповнену в нових формах нового змісту, новим типом музичного мовлення та новою образно-художньою сферою (Honcharov, 2006, с. 14). За словами О. Зінкевич: «Він змусив народ-

ний інструмент «заговорити» сучасною мовою, руйнуючи ту, виключно етнографічну традицію, яка склалась в українській баянній літературі» (Zinkevich, 1986, с. 41). Універсалізм його особистості, на думку І. Єртієва, «сприяв здійсненню переходу від суто баянного етапу в композиторській творчості до баянно-симфонічного» (Yerhiiev, 2006, с. 114–115).

В. Зубицький добре відомий світу як яскравий виконавець. Він є першим українським баяністом, який завоював перемогу на найпрестижнішому конкурсному змаганні «Кубок світу» (Гельсінкі, 1975, I премія, золота медаль) і прославив українську виконавську народно-інструментальну школу на міжнародному рівні. Саме з гельсінського тріумфу розпочалася концертна біографія В. Зубицького, яка є активною й сьогодні. Яскравий музикант, гра якого репрезентує сучасний стиль виконавства, має широку слухацьку аудиторію в Україні та за її межами: його гастрольні маршрути пролягають великими і маленькими містами нашої країни, збирають концертні зали в культурних центрах Західної Європи і скрізь він має неперевершений успіх. Безумовно феномен такого емоційного відгуку слухача полягає у неперевершеному артистизмі В. Зубицького. Його виконання це театральне-ігрове дійство в якому поєднані майстерність баяніста, харизматичність інтерпретаційного втілення, емоційна відвертість, діалог зі слухачем. Віртуозне, художньо довершене, експресивне, яскраво емоційне, артистично-концертне виконання, театральна природа гри, на думку А. Черноіваненко, у повній мірі притаманні баяністу, який становить «органічну цілісність творчої особистості виконавця, що синкретично поєднує у собі міцну технічну базу, музичний інтелект та акторську майстерність міміки і жесту як виразу психічних переживань» (Chernoivanenko, 2000, с. 8). Яскрава театральність виконавського стилю В. Зубицького виявляється також у широкому застосуванні специфічних сучасних баянних прийомів гри, як тремоло, нетемпероване глісандо, вібрато міхом і таке інше, у використанні неординарних шумових звукових ефектів, як лускання по корпусу баяна, тупання ногою, клацання язиком або пальцями, також у «вплетенні» людського голосу в інструментальне виконання в якості окремого мелодичного утворення або поодиноких вигуків.

Водночас, секрет популярності маестро, на думку А. Луніної, криється «в енергетиці, яка притаманна Зубицькому-артистові, та його високопрофесійній музиці, котрі підвищують градус емоційної атмосфери в залі, тонізують і водночас психологічно розкріпачують публіку» (Lunina, 2011, с. 54).

Професійний дуалізм – поєднання в одній особі двох різних видів музичної діяльності – композитора і виконавця, з одного боку, відкриває горизонти безпосереднього діалогу композитор (виконавець) – слухач, дозволяє автору «вловити живе дихання залу», відчуті його інтереси і потреби, з іншого, – допомагає найбільш повно розкрити звукові можливості інструмента, оновити традиції, вплинути на подальший розвиток мистецтва. Відомо, що саме творчість композиторів-виконавців у значній мірі сприяла розвитку певного інструментального напрямку, позначилася на еволюції мистецтва в цілому. Серед таких новаторів – Н. Паганіні, Ф. Шопен, Ф. Ліст, Г. Венявський, Е. Ізаї, К. Дебюссі, П. Казальс, Б. Барток, О. Мессіан, А. П'яццолла. В українській музичній культурі композиторсько-виконавський універсалізм є однією з визначальних рис, ним позначена діяльність М. Лисенка, Я. Степового, В. Косенка, В. Барвінського, І. Шамо, М. Скорика, В. Птушкіна, Л. Шукайло, Ж. Колодуб та багатьох інших митців, серед молодшої генерації музикантів це В. Рунчак, З. Алмаші, І. Алексейчук.

«Проблема взаємозумовленості композиторського та виконавського мислення: виконавська традиція впливає на хід розумової діяльності композитора, його техніку письма, – відзначає Д. Малий. – Однозначним є той факт, що професійно-виконавська діяльність композитора впливає на написання ним твору в рамках того інструмента, яким він володіє більшою чи меншою мірою» (Malyi, 2018, с. 3, 135). Ораторський стиль, притаманний Зубицькому-виконавцю, музикознавці прослідковують і в композиторській стилістиці митця. Так О. Зінкевич, відзначає, що енергія підкреслено ораторської музичної мови, яка є однією з ознак індивідуальної стилістики В. Зубицького, йде «від української думи з типовими для цього жанру експресивно-патетичною декламацією, вільним метричним розгортанням, нерівномірністю музичних «рядків» і мінливістю

ритміки... Окрім згаданих романтичної традиції та фольклору, це ще і джаз. Із останнього почерпнута... особлива манера інтонування... Джазові елементи ніби «розігривають» і без того накалену емоцію, згущаючи її» (Zinkevich, 1986, с. 42).

На початку своєї виконавської діяльності В. Зубицький «обоожнював» ефектні, віртуозні, технічно складні твори. Виконавська юність музиканта – це Й. С. Бах, Д. Скарлатті, В. Моцарт, П. Чайковський, Л. Бетховен, Ф. Ліст, С. Рахманінов, згодом І. Стравинський, С. Барбер. «З оригінальної літератури грав М. Чайкіна, К. М'яскова, Я. Лапинського. Але більш за все грав свої авторські твори. От чого практично ніколи не грав на естраді – це баянні обробки народних пісень і танців», – зізнався музикант (Zubytskyi, Semeshko, 2003, с. 15), хоча багато хто в цьому дорікав музиканту.

Зміна пріоритетів спостерігається в середній творчій період. У 1992–2005 роках баяністом було здійснено запис репертуару на восьми CD дисках, де з озвучених п'ятдесяти дев'яти творів авторська сольна та ансамблева музика В. Зубицького склала більше половини (тридцять чотири твори – 58 %) виконаного. Як зазначає сам баяніст, «з роками <...> ми відходимо від розуміння музики, властивого юності. Іншими стають інтерпретаторські підходи до творів <...> з позицій накопиченого досвіду – професійного, життєвого, людського» (Zubytskyi, Semeshko, 2003, с. 16). Важливо зазначити, що цей етап композиторської творчості В. Зубицького характеризується заглибленням у романтико-трагедійну філософську ідею, яка відбилася у музиці максимально насиченою емоційно-образною драматургією (“*Sinphonia Drammatica*”, 1980; “*Sinphonia Lacrimosa*”, 1989; “*Sinphonia Lugubre*”, 1983; “*The ocean of fates*” тощо).

Сьогодні композитор-баяніст змістив акцент на дещо іншу образність. За його висловом, він «пережив світоглядну метаморфозу й намагається приносити задоволення своїм мистецтвом, вважаючи процес слухання музики психотерапією, точніше – «музикотерапією» (Lunina, 2011, с. 55). Композитор переконаний, що сучасний слухач втомився від трагічних «наворотів» у житті і мистецтві й прагне заспокоєння, емоційної рівноваги. Тож найвища цінність музики, особливо в сучасних життєвих умовах надмір-

них психологічних навантажень, – у гуманності й оптимізмі (Lunina, 2011, с. 55).

Окрім сольного виконавства, творчість В. Зубицького пов'язана активним ансамблевим концертуванням. Він виступає у складі сімейного квартету Зубицьких (дружина та два сини), а також зі скрипачами, віолончелістами, піаністами, флейтистами у різних складах ансамблів. Основу ансамблевого репертуару складають головним чином авторські твори різних форм і жанрів – від інструментальних мініатюр в стилі «вар'єте», до таких масштабних філософських фресок, як «Шість медитацій по Ш. Бодлеру», «Музика на кінець тисячоліття».

Творчий універсалізм В. Зубицького складає й диригентська діяльність. Розмірковуючи про багатоплановість музичної освіти В. Зубицький зазначає, що «будь-який музикант, любої спеціальності має пройти диригентський курс... Мені як музиканту і композитору, диригування дало дуже багато. Я впізнав оркестр «зсередини», навчився внутрішньо бачити і чути його» (Zubytskyi, Semeshko, 2003, с. 10). Як диригент В. Зубицький виступає переважно з виконанням власних творів. Зазвичай це відбувається на фестивальных заходах, в яких музикант часто бере участь.

З композиторською, виконавською, диригентською творчістю В. Зубицький поєднує педагогічну та активну громадську діяльність. Викладати композитор розпочав відразу після закінчення консерваторії. Його учні, зокрема автор цієї статті, відгукуються про нього як про ерудованого, вдумливого, професійного педагога, який вплинув на формування музичного мислення, становлення молодих музикантів. Варто підкреслити, що В. Зубицький значну увагу приділяє створенню педагогічного репертуару. Дитяча музика посідає вагомий частку в доробку композитора. Це як альбоми для початківців, так і твори середнього рівня складності (три «Дитячі сюїти», перша – 1972, друга і третя – 1987; «Болгарський зошит», 1987), які стали репертуарними в баянному класі. Усвідомлюючи важливість ансамблевої гри на первинних етапах навчання, композитор створив низку творів саме для такого виду виконавства («Сюїта у трьох частинах», 1994, «Три п'єси у народному стилі», 1994, «Українські танці», 1995 для дуету баянів (акордеонів); сюїта «Портрети композиторів» для дитячого оркестру баянів, 1988).

Сьогодні В. Зубицький активно проводить майстер-класи, надає приватні уроки.

Музикант веде активну громадську діяльність. Він першим очолює створену при Всеукраїнській музичній спілці Асоціацію баяністів та акордеоністів України (1988–1998), неодноразово обирався головою і членом журі міжнародних музичних фестивалів та конкурсів в Україні і за кордоном: «Perpetuum mobile» (Дрогобич), «Арт-Домінанта» (Харків), «Акорди Хортиці» (Запоріжжя), «Libertango» (Барнаул), «Премія міста Монтезе» (Монтезе) та інших. В. Зубицький є засновником міжнародних музичних змагань баяністів/акордеоністів, зокрема «Cita di Lanciano» (Ланчано), конкурс імені В. Бесфамільного (Ланчано).

В. Зубицький відомий своєю громадянською позицією. Проживаючи тривалий час в Італії, він активно пропагує українське мистецтво, допомагає молодим виконавцям, лауреатам конкурсів зі спонсорською підтримкою, організацією гастролей. Сьогодні, в час війни він також не стоїть осторонь загальнонаціонального лиха: допомагає збирати кошти, постраждалим від війни, організовує благодійні концерти, дохід від яких спрямовує вимушеним переселенцям.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Володимир Зубицький – яскравий феномен сучасного українського мистецтва. Його багатогранна діяльність охоплює різні напрями музичної творчості: композицію, концертне виконавство, диригентську і педагогічну діяльність, організаторську роботу по проведенню музичних конкурсів і фестивалів. Згідно концепції діяльнісного універсалізму, розробленою О. Комендою, його творчий універсалізм можна віднести до найвищого – «п'ятидіяльнісного типу» (Komenda, 2020).

Головним досягненням В. Зубицького-митця є визнання його музичного доробку сучасним виконавством. Яскраво-концертні твори композитора включаються в репертуар провідних музичних колективів, звучать з концертної естради, мають надзвичайну популярність у навчальному середовищі, виконуються на різних рівнях конкурсних змаганнях: майже жодне конкурсне змагання не проходить без випробування на майстерність володіння сучасними баянними прийомами гри у творах В. Зубицького. Його виконавська діяльність є маркером українського в світі і саме це визначає неперевершену значимість творчості митця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голяка Г. П. Творчість Володимира Зубицького в контексті розвитку сучасного баянного репертуару : дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Харків, 2006. 197 с.
2. Гончаров А. О. Неофольклористичні тенденції у баянній творчості В. Зубицького : автореф. дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Київ, 2006. 17 с.
3. Гордійчук М. М. Успіх Зубицького. *Культура і життя*, 1981. № 25. С. 11–13.
4. Душний А. І. Постаць Володимира Зубицького у мистецькій культурі XXI століття (баянно-акордеонний аспект). *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*, 2018. Вип. 170. С. 60–65.
5. Єргієв І. Д. Український «модерн-баян» як феномен світового мистецтва : дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Одеса, 2006. 165 с.
6. Зинькевич Е. С. Динамика обновления: украинская симфония на соврем. этапе в свете диалектики традиции и новаторства (1970-е – нач. 80-х годов). Київ : Музична Україна, 1986. 184 с.
7. Зинькевич Е. С. Огонь молодости. *Советская музыка*, 1986. № 1. С. 40–44.
8. Зубицький В. Д., Семешко А. А. Диалог о времени и мастерстве Киев : ASSO-ORPUS PUBLISHERS, 2003. 40 с.
9. Іванченко В. Г. Чинники та носії змісту симфонії як жанрово-видового феномена (досвід аналізу на прикладі українських симфоній) : автореф. дис. ... д-ра мист-ва: 17.00.03. Київ, 2004. 35 с.
10. Князев В. Ф. Еволюція виконавської техніки в українській баянній школі (друга половина ХХ століття) : дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Київ, 2005. 209 с.
11. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі : дис. ... д-ра мист-ва: 17.00.03. Київ, 2020. 519 с.
12. Копиця М. Д. Здобутки і сподівання. *Музика*, 1981. № 4. С. 7–9.
13. Кужелев Д. О. Художні тенденції академічного баянного виконавства у другій половині ХХ ст. : дис. ... канд. мист-ва: 17.00.01. Київ, 2002. 204 с.
14. Луніна А. Формула успіху Володимира Зубицького: грані елітарного й попсового. *Музика*, 2011. № 4–6. С. 52–57.
15. Малий Д. М. Специфіка композиторського мислення в музиці останньої третини ХХ – початку ХХІ століть : дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Харків, 2018. 218 с.
16. Морозевич Н. В. Бандурне мистецтво як культурне надбання сучасності : автореф. дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Одеса, 2003. 16 с.
17. Некрасова Н. Повнометражні симфонічні. *Культура і життя*, 1981. № 21. С. 15–16.
18. Сікорська І. М. Іронічний співець кнопкового акордеону. *Слово просвіти*, 2003. № 16 (184). С. 16.
19. Скрыпник А. В. Алеаторика в симфонической музыке современных украинских композиторов. *Вопросы музыкального искусства*. Донецк : ДГК, 1996. Вып. 1. С. 51–54.
20. Сташевський А. Я. Баянне мистецтво України: Тенденції розвитку оригінальної музики та індивідуальне втілення жанрово-стильового аспекту у творчості Володимира Рунчака : автореф. дис. ... канд. мист-ва: 17.00.03. Київ, 2004. 20 с.
21. Чекан О. Е. Про Зубицького елегійно. *Культура і життя*, 2003. № 13. С. 2.
22. Чекан Ю. І. Про два принципи організації образу світу на прикладах української музики 1970–80-х рр. *Українське музикознавство*, 1991. Вип. 26. С. 96–98.
23. Черноіваненко А. Д. Фактура у визначенні музичної речовості в баянному мистецтві композиторської і виконавської творчості. *Науковий вісник Національної музичної академії імені П. І. Чайковського*, 2000. Вип. 14. Кн. 6. С. 199–207.

REFERENCES

1. Holiaka, H. P. (2006). Tvorchist Volodymyra Zubytskoho v konteksti rozvytku suchasnoho baiannoho repertuaru [Volodymyr Zubytsky's works in the context of modern button accordion repertoire development] : dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Odesa, 2006, 197 p. [in Ukrainian]
2. Honcharov, A. O. (2006). Neofolklorystychni tendentsii u baiannii tvorchosti V. Zubytskoho [Neofolklorystic trends in Zubytsky's button accordion creativity] : avtoref. dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Kyiv, 2006, 17 p. [in Ukrainian]
3. Hordiichuk, M. M. (1981). Uspikh Zubytskoho [Zubytsky's success]. *Kultura i zhyttia [Culture and life]*, 25, 11–13. [in Ukrainian]
4. Dushnyi, A. I. (2018). Postat Volodymyra Zubytskoho u mystetskii kulturi XXI stolittia (baianno-akordeonnyi aspekt) [Volodymyr Zubytsky's figure in art culture of the XXI century (button accordion aspect)]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukrainskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka [Scientific notes of Central Ukrainian state pedagogical university named after Volodymyr Vynnychenko]*, 170, 60–65. [in Ukrainian]

5. Yerhiiev, I. D. (2006). Ukrainskyi “modern-baian” yak fenomen svitovoho mystetstva [Ukrainian “modern button accordion” as a world art phenomenon] : dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Odesa, 2006, 165 p. [in Ukrainian]
6. Zinkevich, E. S. (1986). Dinamika obnovleniya: Ukr. Simfoniya na sovrem. etape v svete dialektiki traditsii i novatorstva (1970-e – nach. 80-h godov) [Dynamics of the renewal: Ukrainian symphony on the modern stage within tradition and innovation dialectics (1970 – beginning of the 80-ties)]. Kyiv : Muzychna Ukraina, 184 p. [in Russian]
7. Zinkevich, E. S. (1986). Ogon molodosti [Flame of youth]. *Sovetskaya muzyka [Soviet music]*, 1, 40–44. [in Russian]
8. Zubytskyi, V. D., Semeshko, A. A. (2003). Dyaloh o vremeny y masterstve [A dialogue about time and mastery]. Kyev : Acco-opus Publishers, 40 p. [in Russian]
9. Ivanchenko, V. H. (2004). Chynnyky ta nosii zmistu symfonii yak zhanrovo-vydovoho fenomena (dosvid analizu na prykladi ukrainskykh symfonii) [Factors and contents of the symphony as a genre-type phenomenon (analysis experience illustrated with the example of Ukrainian symphonies)] : avtoref. dys. d-ra myst-va: 17.00.03, Kyiv, 35 p. [in Ukrainian]
10. Kniaziev, V. F. (2005). Evoliutsiia vykonavskoi tekhniki v ukrainskii baiannii shkoli (druga polovyna XX stolittia) [Evolution of performance technique in Ukrainian button accordion school (second part of the XX century)] : dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Kyiv, 2005, 209 p. [in Ukrainian]
11. Komenda, O. I. (2020). Universalna tvorcha osobystist v ukrainskii muzychnii kulturi [Universal creative personality in the music culture of Ukraine] : dys. ... d-ra myst-va: 17.00.03. Kyiv, 2020, 519 p. [in Ukrainian]
12. Kopytsia, M. D. (1981). Zdobutky i spodivannia [Achievements and hopes]. *Muzyka [Music]*, 4, 7–9. [in Ukrainian]
13. Kuzhelev, D. O. (2002). Khudozhni tendentsii akademichnoho baiannoho vykonavstva u druhii polovyni XX st. [Artistic tendencies of the academic button accordion performance in the second part of the XX century] : dys. ... kand. myst-va: 17.00.01. Kyiv, 2002, 204 p. [in Ukrainian]
14. Lunina, A. (2011). Formula uspikhu Volodymyra Zubytskoho: hrani elitarnoho y popsovoho [Volodymyr Zubytsky’s formula for success: the elite and the pop]. *Muzyka, [Music]*, 4–6, 52–57. [in Ukrainian]
15. Maliy, D. M. (2018). Spetsyfika kompozytorskoho myslennia v muzytsi ostannoii tretyni XX – pochatku XXI stolit [Specific character of composer’s thinking in the music of the last third of the XX – the beginning of the XXI centuries] : dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Kharkiv, 218 p. [in Ukrainian]
16. Morozevych, N. V. (2003). Bandurne mystetstvo yak kulturne nadbannia suchasnosti [Bandura art as a cultural heritage of today] : avtoref. dys. ... kand. myst-va: 17.00.03, Odesa, 16 p. [in Ukrainian]
17. Nekrasova, N. (1981). Povnometrazhni symfoniczni [Full-length symphonical compositions]. *Kultura i zhyttia [Culture and life]*, 21, 15–16. [in Ukrainian]
18. Sikorska, I. M. (2003). Ironichniy spivets knopkovoho akordeonu [Ironical button accordion music player]. *Slovo prosvity [Enlightenment word]*, 16 (184), 16. [in Ukrainian]
19. Skrypnyk, A. V. (1996). Aleatorika v simfonicheskoy muzyke sovremennykh ukrainskikh kompozitorov [Symphonical aleatory music of the modern Ukrainian composers]. *Voprosy muzykalnogo iskusstva [Music art questions]*. Donetsk : DGK, 1, 51–54. [in Ukrainian]
20. Stashevskiy, A. Ya. (2004). Baianne mystetstvo Ukrainy: tendentsii rozvytku oryhinalnoi muzyky ta individualne vtilennia zhanrovo-stylovoho aspektu u tvorchosti Volodymyra Runchaka [Button accordion art of Ukraine: trends of the original music development and individual usage of the genre-stylistic aspect in Volodymyr Runchak’s work] : avtoref. dys. ... kand. myst-va: 17.00.03. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian]
21. Chekan, O. E. (2003). Pro Zubytskoho elehiino [Elegy about Zubytsky]. *Kultura i zhyttia [Culture and life]*, 13, 2. [in Ukrainian]
22. Chekan, Yu. I. (1991). Pro dva pryntsypy orhanizatsii obrazu svitu na prykladakh ukrainskoi muzyky 1970–80-kh rr. [Two principles of the world image organization illustrated with the examples of the Ukrainian music of the 1970–80-ties]. *Ukrainske muzykoznavstvo [Musicology of Ukraine]*, 26, 96–98. [in Ukrainian]
23. Chernoiivanenko, A. D. (2000). Faktura u vyznachenni muzychnoi rehovosti v baiannomu mystetstvi kompozytorskoi i vykonavskoi tvorchosti [Texture in determination of music things in button accordion art of composing and performance creativity]. *Naukovi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii imeni P. I. Chaikovskoho [Scientific bulletin of P. I. Tchaikovsky National Music Academy]*, issue 14. Book 6, 199–207 p. [in Ukrainian]